

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt
Elin Bellander
Victoria Lönn
103 33 Stockholm

Stockholm
2023-03-17

Vår referens
Patrick Krassén

Dnr
Ju2022/03740

Remissyttrande

EU-kommissionens förslag till direktiv om harmonisering av vissa delar av insolvensrätten

Företagarna har beretts möjlighet att avge remissyttrande om det angivna förslaget. Här följer våra synpunkter.

Sammanfattning av förslaget

Förslaget till direktiv syftar till att harmonisera aspekter av medlemsstaternas insolvenshanteringssystem. Förslaget innehåller miniharmoniserande regler med syfte att korta handläggningstiderna, sänka förfarandekostnaderna och höja nivån på återbetalning till borgenärerna.

Förslaget är relativt omfattande, med sex avdelningar: återvinning i konkurs, registersökning av konkurstillgångar, snabbförfarande för färdigförhandlade verksamhetsöverlåtelser före konkurser (s.k. pre-pack), styrelseledamöters skyldigheter, förenklat konkursförfarande för mikroföretag och borgenärskommittéer.

Företagarnas inställning

Företagarna konstaterar att direktivförslagets innehåll i väsentliga delar skiljer sig från dagens svenska regler. För mindre företag är det av vikt att insolvensförfaranden är effektiva och billiga, och att regelverket inte inverkar hämmande på kreditmöjligheter.

Det föreslagna prepack-förfarandet är, som flera andra remissinstanser påpekat, ett juridiskt verktyg som inte har motsvarighet i dagens svenska konkursregelverk. Företagarna ser problem med det föreslagna förfarandet, bland annat att flytta ett dylikt förfarande till efter insolvensens inträde, och den osäkerhetsfaktor som det innebär att gäldenären ska ha möjlighet att avbryta verkställighetsåtgärder.

I förslaget finns regler om företagsledares skyldighet att ansöka om inledande av insolvensförfarande inom en viss tidsperiod. Företagarna konstaterar att regler om företagsledares och andra företrädares handlingsplikt i dag finns i svensk rätt i aktiebolagslagen och skatteförfarandelagen, liksom inom straffrätten. Redan i dag finns konflikterande handlingsnormer i dessa olika regelverk. Att addera ytterligare skyldigheter, med andra regler och andra tidsgränser, skulle medföra ytterligare osäkerhet och oförutserbarhet. Lagstiftaren bör göra en översyn av de skyldigheter företags företrädare har, så att dessa är kongruenta mellan olika lagar.¹

¹ I synnerhet bör det skatterättsliga företrädaransvaret begränsas. Se det särskilda yttrandet i SOU 2020:60.

Ambitionen att göra konkursförfarandet enklare för mikroföretag är vällovlig. Emellertid är det föreliggande förslaget om särskilda regler för mikroföretag behäftat med flera problem. Som andra remissinstanser påpekat, däribland REKON och Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, finns i dag redan effektiva system för hantering av mikroföretags insolvens i svensk rätt, särskilt eftersom staten enligt 14 kap. 3 § konkurslagen ytterst ansvarar för konkurskostnaderna. Att gäldenären föreslås ha fortsatt rådighet över verksamheten under förfarandet innebär risker för borgenärer och kan i förlängningen försämra möjligheten till kreditgivning för dessa bolag. Skulle systemet införas innebär det också påtagliga tröskeeffekter för mindre företag som faller utanför definitionen av mikroföretag (även om möjlighet skulle finnas för lagstiftaren att utöka systemet även till små och medelstora företag). Det skulle också, som bland annat Ackordscentralen framfört i sitt remissyttrande, innebära behov av att anställa en stor mängd personal i behöriga myndigheter eller domstolar, med tanke på att mindre företag utgör en stor majoritet av konkurserna i Sverige i dagsläget.

I detta sammanhang vill Företagarna framföra att det förenklade förfarande, offentlig skulduppgörelse, som föreslogs i SOU 2021:12, men som aldrig genomfördes i lag, alltså vore välkommet, i synnerhet för mindre företag. Att detta utelämnades ur reformen av rekonstruktionslagstiftningen var olyckligt. Regeringen bör undersöka möjligheterna att införa möjlighet till offentlig skulduppgörelse, med hänsyn till de synpunkter Företagarna framförde i sitt remissyttrande.²

Patrick Krassén
Policychef
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna

² [2021-06-04](#)